

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI TƏHSİL NAZİRLİYİ

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin 01
oktyabr 2014-cü il tarixli 1045 nömrəli əmri ilə
təsdiq edilmişdir

Orta İxtisas Təhsilinin Dövlət Standartı

Subbakalavr hazırlığı üzrə

T Ə H S İ L P R O Q R A M I

İxtisasın (proqramın) şifri və adı: **040203 «Arxiv işi və kərguzarlıq» ixtisası üzrə**

1.Ümumi müddəalar

1.1. Subbakalavriat səviyyəsinin 040203 «Arxiv işi və kərguzarlıq» ixtisası üzrə Təhsil Proqramı (bundan sonra ixtisas üzrə Təhsil Proqramı) “Təhsil haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa, Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin müvafiq qərarları ilə təsdiq edilmiş “Orta ixtisas təhsili pilləsinin dövlət standartı və proqramı”na, ”Orta ixtisas təhsili üzrə ixtisasların Təsnifatı”na və Orta ixtisas təhsili müəssisələrində kredit sistemi ilə tədrisin təşkili Qaydaları”na uyğun hazırlanmışdır.

1.2. İxtisas üzrə Təhsil proqramı tabeliyindən, mülkiyyət növündən və təşkilati-hüquqi formasından asılı olmayaraq Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərən və həmin ixtisas üzrə subbakalavr hazırlığını həyata keçirən bütün orta ixtisas təhsili müəssisələri üçün məcburidir.

1.3.Strukturda istifadə olunan işarələr:

OİTP-orta ixtisas üzrə Təhsil Proqramı

ÜK-ümummədəni kompetensiyalar

PK-peşə kompetensiyaları

1.4. 040203 «Arxiv işi və kərguzarlıq» ixtisasının xarakteristikası

İTP-nin mənilsənilməsinin normativ müddəti və məzunlara verilən ixtisas dərəcəsi:

Ixtisasın şifri və adı	Verilən ixtisas dərəcəsi	Əyani forma üzrə təhsil müddəti	Kreditlərin sayı
040203 «Arxiv işi və kərguzarlıq»	Subbakalavr	Tam orta təhsil bazasından-2il*	120

*Ümumi orta təhsil bazasından və qiyabi forma üzrə təhsil müddəti 1 il artıqdır (ixtisas üzrə qiyabi formada təhsil nəzərdə tutulduqda).

2. 040203 «Arxiv işi və kərguzarlıq» ixtisası üzrə məzunların ixtisas xarakteristikası və kompetensiyası

2.1. Subbakalavrın ixtisas xarakteristikası.

-subbakalavr peşə hazırlığına uyğun olaraq, ixtisası üzrə iş sahələrində peşə fəaliyyətinə və bakalavr pilləsində təhsil almağa hazır olmalıdır;

-mülkiyyət formasından və tabeliyindən asılı olmayaraq, peşəsinə və ixtisas dərəcəsinə uyğun gələn istənilən istehsal sahələri, təşkilatlar, idarələr, birliklər və s. işləyə bilər;

-mövcud qaydalara riyəət etməklə, istənilən təhsil müəssisində (ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrində elmi-pedaqoji fəaliyyət istisna olmaqla) çalışa bilər.

2.2.Proqramın mənimsənilməsi nəticəsində məzunun kompetensiyalarına qoyulan tələblər.

2.2.1.Subbakalavr aşağıdakı ümummədəni kompetensiyalara (ÜK) yiyələnmişdir:

- kollektivdə işləmək qabiliyyətinə malik olmalı (ÜK-1);
- digər sahələrin mütəxəsisləri ilə ünsiyyət yaratmağı bacarmalı (ÜK-2);
- fəal sosial mobillik və beynəlxalq arenada işləmək qabiliyyəti olmalı (ÜK-3);
- hüquqi biliklərə və etik normalara malik olmalı (ÜK-4);
- müstəqil işləmək, təşəbbüskarlıq və liderlik bacarığı olmalı (ÜK-5);
- işni təşkil etmək və planlaşdırmaq qabiliyyətinə malik olmalı (ÜK-6);
- nəzəri biliklərlə təcrübənin əlaqəsini möhkəmləndirməyi bacarmalı (ÜK-7);
- İKT-dən istifadə etməyi bacarmalı (ÜK-8);
- öz inkişafına, peşəkarlığının artırılmasına çalışmalı, fikrini düzgün və yığcam ifadə etməli (ÜK-9).

2.2.2.Məzun aşağıdakı peşə kompetensiyalarına (PK) yiyələnmişdir:

- öz peşə fəaliyyətini təşkil etmək, vəzifə borcunun yerinə yetirilməsi üçün müxtəlif üsulları seçmək və onları qiymətləndirməyi bacarmalı (PK-1);
- peşəsinə dair biliklərinin daim artırılması və şəxsiyyət kimi formalaşması üçün bu məsələlərə aid məlumatları toplamaq və onlardan səriştəli istifadə etmək qabiliyyətinə malik olmalı (PK-2);
- peşə vəzifələrini əxlaqi normalara və xidməti etikaya uyğun yerinə yetirməyi bacarmalı (PK-3);
- peşə fəaliyyətində kompüter, informasiya –kommunikasiya texnologiyalarından istifadə etmək bacarığına malik olmalı (PK-4);
- dünya standartlarına müvafiq arxiv xidmətinin təşkilini bacarmalıdır (PK-5);
- öz ixtisasını müntəzəm artırmalı və iş sahəsində tez-tez dəyişən texnika və texnologiyalardan istifadə etməli (PK-6);
- müasir informasiya texnologiyalarla sənədlərin arxivləşdirilməsi və informasiya-məlumat xidmətinin təşkili bacarığına malik olmalı (PK-7);

- idarənin işini koordinasiya etmə və qəbula gələnlərin qəbul etmə qaydalarını bilməlidir (PK-8);
- sənədlərin hazırlanması, qeydiyyatı və icra müddətinə nəzarət etməyi bacarmalıdır (PK-9);
- qanunvericilik aktlarına və normalarına müvafiq olaraq, sənədlərin qiymətləndirilməsi ekspertizasında iştirak etməli (PK-10);
- elektron sənədləşdirmə sistemlərində işin aparılmasını bacarmalı (PK-11);
- elektron kataloqda sənədlərin düzülməsində iştirak etməli (PK-12).

3.Təhsilin məzmununa və səviyyəsinə qoyulan minimum tələblər

3.1.Peşə fəaliyyətinin xarakteristikası.

3.1.1.Peşə fəaliyyətinin əsas istiqamətləri:

040203 «Arxiv işi və kərguzarlıq» ixtisası üzrə subbakalavrların əsas istiqamətləri:

- pedaqoji fəaliyyət üzrə
- təşkilati-inzibatçılıq fəaliyyəti üzrə.

3.1.2.Peşə fəaliyyəti üzrə hazırlıq səviyyəsinə qoyulan tələblər.

pedaqoji fəaliyyət üzrə:

- informasiyanın toplanması və emalında müasir üsullardan istifadə etmək;
- ixtisas üzrə biliklərdən istifadə etmək;
- ixtisas sahəsinin əsas problemlərini dərk etmək, onların konkret tətbiq sahələrini bilmək;
- iş prosesində kompüter texnologiyasından istifadə etmək.

Təşkilati-inzibatçılıq fəaliyyəti üzrə:

- sənədlərin arxivləşdirilməsi üçün kataloq və kartoteka sistemini təşkil etmək;
- xarici ölkə arxivlərinin iş təcrübəsinin öyrənilməsi üçün beynəlxalq əlaqələrin yaradılmasında iştirak etməli;
- qazanılmış biliklərə, bacarıq və vərdişlərə uyğun olaraq, arxiv sahəsində kompleks məsələnin həllində iştirak etməyə hazır olmaq;
- kollektivdə öz həmkarları ilə əlbir işləməyi, optimal qərarlar qəbul etməyi bacarmaq, idarəetmə və onun metodlarına yiyələnmək.

3.2.İxtisas üzrə fənn bölümləri, fənlərin kreditləri, onların mənimsənilməsinin nəticələri (bilik, bacarıq və vərdişlər baxımından) və qazanılması nəzərdə tutulan kompetensiyaların kodları.

3.2.1.Ümumtəhsil fənlər bölümü

№	Fənlərin adı	Auditoriya saatları	Semestr üzrə bölgü	
			I semestr	II semestr
1	Azərbaycan dili(təlim rus dilində olanlar üçün) **	60	2	2
2	Azərbaycan (rus) dili	90	4	2
3	Ədəbiyyat	90	2	4
4	Xarici dil	60	2	2
5	Azərbaycan tarixi	30	-	2
6	Tarix	30	2	-
7	İnsan və cəmiyyət	30	-	2
8	İqtisadiyyatın əsasları	30	-	2
9	Cəbr və analizin başlanğıcı	60	2	2
10	Həndəsə	30	-	2
11	İnformatika	45	3	-
12	Fizika	60	2	2
13	Astronomiya	30	-	2
14	Kimya	60	2	2
15	Biologiya	30	2	-
16	Fiziki coğrafiya	45	3	-
17	Fiziki tərbiyə	60	2	2
18	Gənclərin çağırışa qədərki hazırlığı	60	2	2
	CƏMİ:	900	30	30

Qeyd: Ümumtəhsil fənlər bölümünə daxil olan fənlər, Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 30 oktyabr 2006-cı il tarixli, 233 nömrəli qərarı ilə təsdiq olunmuş Azərbaycan Respublikasında ümumi təhsilin Konsepsiyası (Milli

Kurikulumu)na uyğun müəyyənləşdirilir. Məzun bu konsepsiyaya uyğun olan biliklərə və ixtisas üzrə peşə fəaliyyətini təmin edən nəzəri və təcrübi biliklərə malik olmalıdır. [Birinci kurslarda ümumtəhsil fənləri tədris olunduğu üçün kredit sisteminə daxil edilmir.](#)

- **Azərbaycan bölməsində təhsil müəssisəsinin bu saat hesabına ixtisasın profilinə uyğun müəyyənləşdirdiyi fənnlər tədris oluna bilər.

3.2.2 İxtisasın peşə hazırlığı fənləri bölümü

Fənn bölümünün kodları	Fənn bölümləri, onların mənimsənilməsinin nəticələri (bilik, bacarıq və vərdişlər baxımından)	Fənn bölümləri üzrə kreditlərin sayı	Fənlər	Fənlər üzrə kreditlərin sayı	Qazanılması nəzərdə tutulan kompetensiyaların kodu
1	2	3	4	5	6
Təhsil hissəsi					
HF-B00	<p>Humanitar fənlər bölümü*****</p> <p>Bu bölümdə tələbə bilməlidir:</p> <p>Azərbaycan dili üzrə: (təlim xarici dildə olanlar üçün) Azərbaycan Respublikasının dövlət dilini (Azərbaycan dilini) sərbəst bilməli</p> <p>Azərbaycan tarixi üzrə:</p> <p>Azərbaycan tarixinin əsas mərhələləri və xronologiyası barədə təsəvvürə, tarixi şəxsiyyətlər və əsas tarixi hadisələr haqqında məlumatla malik olmalı;</p> <p>Xarici dil üzrə: xarici dillərin birində danışığın və yazının məzmununu başa düşməli.</p>	22	<p>HF-B02 Azərbaycan dili(təlimi xarici dilində olanlar üçün)</p> <p>HF-B02 Azərbaycan tarixi</p> <p>HF-B03 Xarici dil</p>	6 4 6	<p>Ük-1</p> <p>Ük-2</p> <p>ÜK-3</p> <p>ÜK-4</p> <p>Ük-5</p> <p>ÜK-6</p> <p>ÜK-7</p>

	<p>Seçmə yolu ilə öyrənilməsi nəzərdə tutulan fənləri dinləməklə: sosial mühit və sosial varislik münasibətlərini, sosial inkişafda istiqamətin rolunu və mahiyyətini;</p> <p>Azərbaycan Respublikası hüquqi sisteminin və qanunvericiliyinin əsaslarını, tərbiyəvi-etik normaları bilməli;</p> <p>gələcək peşə fəaliyyətinin mahiyyətini və ona dair normativ və hüquqi sənədlərin tərtibini və onlardan istifadə etməyi bacarmalı, pozulmuş hüquqların bərpa yollarını öyrənməlidir.</p>		<p>HF-B04 Seçmə fənlər</p>	<p>6</p>	<p>ÜK-8</p>
	<p>Bacarmalıdır:</p> <p><i>Azərbaycan dili üzrə: (təlim xarici dildə olanlar üçün)</i></p> <p>Azərbaycan dilinin leksikonundan gündəlik və peşə fəaliyyətində istifadə etməyi; natiqlik qabiliyyəti.</p> <p>Azərbaycan tarixi üzrə: tarixin, keçmişin qiymətləndirilməsinə dair öz mövqeyini əsaslandırmağı və fikrini ifadə etməyi;</p> <p><i>Xarici dillər üzrə:</i> Peşə səviyyəsinin artırılmasında mühüm əhəmiyyət kəsb edən və xarici dillərdə olan ədəbiyyat və mənbələrdən sərbəst istifadə etməyi, ixtisasa aid mətnləri oxumağı, tərcümə etməyi, annotasiya, referat, tezis, tərcümeyi hal və s. yazmağı;</p>				

	<i>Seçmə yolu ilə öyrənilməsi nəzərdə tutulan fənləri dinləməklə:</i> gələcək fəaliyyətlərini və onun mahiyyətini, qiymətləndirməyi, istiqamət üzrə aldığı ilkin məlumatlardan ixtisas peşə hazırlığında məqsədyönlü istifadəni.				
	<i>Yiyələnməlidir:</i> Azərbaycan tarixinin mühüm məqamlarına; əsas təlimlərə və yeni metodlara; təhlil aparma qabiliyyətinə; peşə hazırlığında təcrübələrin yerini dərk etmə qabiliyyətinə.				
İPF-B00	İxtisasın peşə hazırlığı fənləri bölümü Bu bölümə daxil olan fənlərin öyrənilməsi nəticəsində sub-bakalavr	80			
	Bilməlidir: Azərbaycan Respublikasının dövlət orqanlarında arxiv işinin təşkili modellərini; əsas şöbələri və bölmələri, və onları fəaliyyət sahələrini; kadr potensialını; sənədləşdirmə işlərini; Baş Arxiv İdarəsi və Milli Arxiv İdarəsinin fəaliyyət dairəsini; arxiv fondunun mərkəzləşdirilmiş dövlət uçotunun aparılmasını, onun tərkibi və məzmunu haqqında məlumatların hazırlamasını; Bacarmalıdır: arxivə daxil olan sənədlərin saxlanması və bərpa olunmasını; idarənin işini koordinasiya etməyi; müşavirələrin, işgüzar görüşlərin, prezentasiyaların təşkili və keçirilməsi-		İPF-B01 Arxiv işlərinin təşkili və metodikası	12	ÜK-1 ÜK-2 ÜK-3 PK-1 PK-2

	<p>ni; idarənin rəhbəri və digər əməkdaşlarının işgüzar səfərlərinin təşkilini;</p> <p>Yiyələnməlidir: sənədlərin hazırlanması, qeydiyyatı və icra müddətinə nəzarət etmə metodları və prinsiplərinə; daxil olan və çıxan sənədlərin sistemləşdirilməsi qaydalarına; nomenklatura işləri qovluğunun hazırlanması və sənədlərin yerləşdirilməsi və qorunması üsullarına; arxiv işinin inkişaf konsepsiyası və strategiyasına.</p>				
	<p>Bilməlidir: Arxiv fondunun sənədlərinin dövlət arxivlərində komplektləşdirilməsi və mühafizəsi işinin təşkili; Azərbaycan Respublikasının dövlət orqanlarında arxiv işinin təşkili modellərini; əsas şöbələri və bölmələri, və onların fəaliyyət sahələrini; kadr potensialını; sənədləşdirilməsini; Baş Arxiv İdarəsi və Milli Arxiv İdarəsinin strukturunu; dövlət orqanları ilə birlikdə idarə arxivləri şəbəkəsinin təkmilləşdirilməsini; arxiv fondunun sənədlərinin komplektləşdirilməsi, uçotu, mühafizəsi və istifadəsini.</p> <p>Bacarmalıdır: sənədlərin müasir vasitələrlə saxlanması və qorunmasını; normativ aktlar və normativ-metodiki sənədlərə müvafiq arxiv fondunun formalaşdırılmasını.</p>	<p>İPF-B02</p> <p>Arxiv idarəsinin əsas vəzifə və funksiyaları</p>	<p>4</p>	<p>ÜK-4 ÜK-5 ÜK-6 ÜK-7 ÜK-8 ÜK-9 PK-1 PK-3 PK-4 PK-5 ÜK-8</p>	

	<p>Yiyələnəməlidir: arxivə dair təlimat və əsasnamələrə əsasən fəaliyyət sahələrinin iş xüsusiyyətlərinə; müxtəlif növ və istiqamətli arxivlərin təşkili prinsiplərinə; əmək qanunvericiliyinin əsaslarına.</p>				<p>ÜK-9 PK-5</p>
	<p>Bilməlidir: Sənəd dövriyyəsi; sənəd təminatını; dövlət arxivlərində sənədlərin mühafizəsi, istifadəsi, bərpası, surətlərinin çıxarılması və sair işlərə aid sistem və metodları; mülkiyyət formasından və mühafizə yerindən asılı olmayaraq, dövlət qeydiyyatı üsullarını; dövlət arxivləri tərəfindən hüquqi və fiziki şəxslərə göstərilən ödənişli iş və xidmətlərin növlərini.</p> <p>Bacarmalıdır: Sənədləşdirmənin normativ aktlarının (qaydalarının) yaradılmasını; sənədlərlə iş aparılması, onların saxlanması, komplektləşdirilməsi və istifadə etmə metodlarının tətbiq etməyi;</p> <p>Yiyələnəməlidir: arxiv şəbəkələri sistemində kartoteka fondunun təşkil edilməsinə; sənədlərin bərpası, konservasiyası üsullarına; arxiv işinin idarə olunmasında avtomatlaşdırılma sisteminin tətbiq etməyə</p>		<p>İPF-B03 Arxiv işinin aparılması qaydaları</p>	<p>4</p>	<p>PK-6 PK-7 PK-8</p>

	<p>Bilməlidir: sənədlərin daimi mühafizə üçün dövlət arxivinə verilməsi məqsədi ilə onların elmi və əməli dəyərinin ekspertizası, saxlama müddətləri də göstərilməklə sənədlərin nümunəvi siyahılarının hazırlanması və təsdiqini; mülkiyyət formasından asılı olmayaraq, idarə, təşkilat və müəssisələr tərəfindən arxiv işi sahəsində qanunvericiliyin tələblərindən irəli gələn tədbirlərin yerinə yetirilməsinə, arxiv fondlarının mühafizəsi və istifadəsinə nəzarəti; qeyri-dövlət arxivlərinin komplektləşdirməsi, mühafizəsi və istifadəsini;</p> <p>Bacarmalıdır: son texnologiyalara əsaslanaraq, təşkilatlarda arxiv sənədlərinin qeydiyyatına alınması, sistemləşdirilməsi və sənədlərin uçotunun aparılmasının təşkilini; yeni sənədlərin yaradılması və köhnə sənədlərin bərpasını; sənədlərin məlumat - axtarış sisteminin yaradılmasını; sənədlərin arxivə verilməsi üçün hazırlanmasını;</p> <p>Yiyələnməlidir: sənədlərin elmi və praktiki dəyərini müəyənənləşdirmək üçün ekspertiza işlərinin aparılmasına; sənəddəki məlumatların saxtalaşdırılmasından və təhrif olunmasından qorunması üsullarına.</p>		<p>İPF-B04</p> <p>Arxivdə sənədlərin saxlanması qaydası</p>	<p>8</p>	<p>PK-2</p> <p>PK-3</p> <p>PK-4</p>
--	--	--	---	----------	-------------------------------------

	<p>Bilməlidir: arxiv sənədlərinin elektronlaşdırılmasını; arxiv işində elektron avtomatik informasiya sisteminin tətbiqi və istifadəsi üzrə texniki təchizat siyasəti; informasiya şəbəkəsi və bazası yaradılması işinin təşkilini; Azərbaycan Respublikası Milli arxiv fondunun məzmunu və tərkibi haqqında məlumatların əldə olunması üçün ənənəvi arxiv məlumatları sistemi növlərindən istifadə edərək, bu məlumatların axtarışını;</p> <p>Bacarmalıdır: dövlət arxivlərində vahid mərkəzləşdirilmiş məlumat bankı sisteminin yaradılmasını; təşkilat və idarənin statusundan asılı olaraq, arxiv fəaliyyətinin təşkilini; məlumat bazasının təhlükəsizliyinin təminatını;</p> <p>Yiyələnməlidir: informasiyanın axtarılması, hazırlanması, paylaşılması və yaddaşa salınması üsulları haqqında anlayışları bilməlidir; kataloqların elektron versiyasının hazırlanması və kompüter məlumat bankına daxil etmə qaydalarına.</p>		<p>İPF-B05 Elektron sənədlərin mübadiləsi qaydaları</p>	<p>4</p>	<p>ÜK-4 ÜK-5 ÜK-6 Ük-7 ÜK-8 ÜK-9 PK-1 PK-3 PK-4 PK-5 PK-6 PK-7 PK-8 PK-9</p>
--	--	--	--	----------	---

	<p>Bilməlidir: arxiv anlayışı, cari arxiv, tikilmiş sənədlərin saxlanması qaydası və müddətini; daimi uzunmüddətli və qısamüddətli saxlanılan sənədləri; dövlət arxivi, onun əhəmiyyəti və funksiyalarını; sənədlərin arxivə verilməsi üçün hazırlanması qaydasını; sənədlərin qeydiyyatı qaydasını; sənədlərin qeydə alınmasında istifadə edilən jurnal formalarını;</p> <p>Bacarmalıdır: sənədlərin indeksləşdirilməsini; sənədlərin icrası üzərində nəzarətin təşkili formalarını; sənədlərin uçotunun aparılmasını;</p> <p>Yiyələnməlidir: tarixi və mədəni dəyəri olan sənəd fondları və kolleksiyalarının Milli arxiv fondunun külliyyatına daxil edilməsinə;</p>		<p>İPF-B06</p> <p>İşlərin arxivə təhvil verilməsi və arxivdən istifadə qaydaları</p>	6	<p>ÜK-4</p> <p>ÜK-5</p> <p>ÜK-6</p> <p>PK-1</p> <p>PK-3</p> <p>PK-4</p>
	<p>Bilməlidir: Dövlət arxiv fondunun strukturunu; sənəd dövriyyəsinin kateqoriyalarını; arxivə təhvil veriləcək sənədlərin siyahısını dəqiqləşdirmək və sənədləri arxivə təhvil vermək üçün hazırlanması qaydalarını; sənədin elmi və təcrübi cəhətdən faydalılığını müəyyən etmək üçün ekspertizasiya aparılmasından daimi və uzunmüddətli saxlanılacaq işlərin siyahısının tərtib edilməsi qay-</p>		<p>İPF-B07</p> <p>Sənədlərin daimi saxlanması üçün Dövlət Arxivinə təhvil verilməsi</p>	6	<p>ÜK-4</p> <p>ÜK-5</p> <p>ÜK-6</p>

	<p>dasını; məlumatın sistemləşdirilmiş siyahısını; sənədlərin xronoloji ardıcılığını; sənədlərin təhvil verilməsi aktının tərtib edilməsini; sənədin qulluq sahəsini; rekvizit anlayışı, rekvizitlərin növlərini;</p> <p>Bacarmalıdır: arxiv sənədlərinin daimi saxlanması və bərpa olunmasının müasir metodlarını; sənədlərin saxlanma və işlənməsi sistemini; tarixi və mədəni dəyəri olan sənəd fondları və kolleksiyalarının Milli arxiv fondunun külliyyatına daxil etməyi.</p> <p>Yiyələnməlidir: Arxiv sənədlərinin saxlanması və sənədlərin arxivdə emal xidmətlərinə; milli arxivin strukturlarındakı bələdiyyə və departament arxivləri, muzey və kitabxanaların əlyazmalar şöbəsinə rəhbərlik etməyə.</p>				<p>Ük-7 ÜK-8 ÜK-9 PK-1 PK-3 PK-4 PK-5 PK-6 PK-7 PK-8</p>
	<p>Bilməlidir: Elmi praktiki əhəmiyyəti olmayan və praktiki əhəmiyyətini itirmiş sənədlərin məhv edilməsi aktının tərtib olunması qaydasını; arxiv sənədlərinin götürülməsi və ya müsadirə olunması hallarını; sənədlər, akt tərtib olundudan sonra ya yandırılır, ya da utilisasiya təşkilatına təhvil-təslim aktı vasitəsilə verilməsi qaydasını.</p>	<p>İPF-B08 Sənədlərin məhv edilməsi</p>	<p>4</p>		<p>PK-9 ÜK-4 ÜK-5 ÜK-6 Ük-7 ÜK-8 ÜK-9</p>

	<p>Bacarmalıdır: arxiv sənədlərinin məhv olunması aktının tərtib edilməsini; ekspert komissiyasının tərkibində fəaliyyət</p>				PK-1
	<p>Yiyələnməlidir: arxiv sənədlərin saxlanması müddətlərinin cədvəli; ekspert komissiyasının protokolunun hazırlanması xüsusiyyətlərinə; təhvil-təslim aktının tərtib olunması qaydalarına.</p>				
	<p>Bilməlidir: arxiv xidməti təşkilatlarının maddi-texniki təchizatının təkmilləşdirilməsi, müəssisənin idarəetmə və nəzarət orqanlarını; idarə heyətinin vəzifəsi, hüququ və məsuliyyətini; arxiv işinin idarə olunmasında avtomatlaşdırılma sisteminin tətbiqini; idarəetmə sisteminə idarəetmə fəaliyyətinin həyata keçirilməsində məlumatın saxlanması və axtarılmasını; kartotekaların hazırlanmasını; müasir texniki idarəetmə vasitələrinin təsnifatını;</p> <p>Bacarmalıdır: yazışmaların aparılması zamanı qanunvericilik aktlarından istifadə etməyi; idarəetmə prosesinin və arxiv işlərinin nizamlanması üçün sənədlərin hazırlanmasını; arxiv fondlarının mühafizəsi və istifadəsinə nəzarət etməyi; müxtəlif KİV-lərdə sənədlərin qorunub, saxlanmasını.</p>		<p>İPF-B09</p> <p>Arxiv işinin idarə olunması</p>	6	

	<p>Yiyələnməlidir: operativ idarəetmə prosesində sənədləri saxlamaq üçün qutulardan, yeşiklərdən və qovluqlardan istifadə edilməsinə; məlumat göstəricilərinin və sənədlərin nizamlanması metodları və prinsirlərinə.</p>				<p>PK-7 PK-8 PK-9 PK-9 PK-10</p>
	<p>Bilməlidir: Azərbaycan Respublikasının xarici ölkələrdəki və beynəlxalq təşkilatlardakı diplomatik nümayəndəliklərinin digər idarə, müəssisə və təşkilatlarının Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının arxiv sənədlərinin saxlanması qaydalarının; bu sahədə xarici ölkə arxivlərinin iş təcrübəsinin öyrənilməsinə; beynəlxalq konfranslarda, seminarlarda və digər tədbirlərdə iştirak.</p> <p>Bacarmalıdır: arxiv işi sahəsində beynəlxalq əlaqələri yaratmağı; beynəlxalq arxivlərdə Azərbaycana aid sənədlərin tapılması və vətənə qaytarılması istiqamətində işlərin aparılmasını;</p> <p>Yiyələnməlidir: beynəlxalq əməkdaşlıq çərçivəsində Milli arxiv fondu sənədlərinin müvəqqəti xaricə aparılması qaydalarına; ikitərəfli sazişlərin bağlanması qaydalarına.</p>		<p>İPF-B10</p> <p>Arxiv işində beynəlxalq əməkdaşlıq</p>	4	

	<p>Bilməlidir: Kərguzarlıq anlayışı, kərguzarlıq və sənəd dövriyyəsi; müəssisə və təşkilatlarda kərguzarlıq işinin aparılmasının təşkilini; mərkəzləşdirilmiş-kərguzarlıq sistemini; kərguzarlığın əsas prinsiplərini; sənədlərin tərtib olunması, çap edilib, çoxaldılması, əldə edilməsi, rəsmiləşdirilməsi, qeydə alınması, arxivə təhvil vermək üçün hazırlanması, arxivə təhvil verilməsi və saxlanması prosesini; kərguzarlıq sferasını.</p> <p>Bacarmalıdır: ümum kərguzarlıq və xüsusi kərguzarlıq işlərinin təşkil etməyi; müəssisə və təşkilatların bütün mərhələlərinin sənədli informasiya prosesində tətbiq olunan metodlarını; sənədlərin hazırlanması nümunələri və formaları ilə iş prosesini.</p> <p>Yiyələnməlidir: arxiv və kərguzarlıq sahəsində işin təkmilləşdirilməsi üsullarına və formalarına; ümumi kərguzarlıq və xüsusi kərguzarlıq işlərinin aparılmasını üsullarına.</p>	<p>İPF-B11</p> <p>Kərguzarlıq işlərinin təşkili</p>	<p>8</p>	<p>PK-11</p> <p>PK-12</p> <p>PK-13</p> <p>ÜK-6</p> <p>ÜK-7</p> <p>ÜK-8</p> <p>ÜK-9</p> <p>PK-13</p>
	<p>Peşə hazırlığının seçmə fənləri*****</p>	<p>İPF-B12</p>	<p>14</p>	

TE-B00	<p style="text-align: center;">Təcrübələr və yekun attestasiya</p> <p>Bu bölümə aid olanların öyrənilməsi nəticəsində təhsil alan Bilməlidir: arxivin kataloq və kartoteka sistemini təşkil etməyi; qeyri-dövlət arxivlərinin komplektləşdirməsi, mühafizəsi və istifadəsi; idarəetmə metodlarını; hesabatların hazırlanmasını;</p> <p>Bacarmalıdır: yeni metodların tətbiqini; sənədlərin indeksləşdirilməsini; arxiv sənədlərinin daimi saxlanması və bərpa olunmasını; təhlükəsizlik qaydalarına əməl etməyi, sənədlərin qorunması və saxlanması;</p> <p>Yiyələnməlidir: arxiv və kərguzarlıq iş fəaliyyətinin təşkili və idarədilməsi qaydalarına; yeni metodlara, texnologiyalara; elmi praktiki əhəmiyyəti olmayan və praktiki əhəmiyyətini itirmiş sənədlərin məhv edilməsi aktının tərtib olunması qaydasına.</p>	18	<p>TE-BO1 Təcrübələr</p> <p>TE-B02 Yekun dövlət attestasiyası</p>	12 6	ÜK-7 PK-12
	Kreditlərin ümumi sayı:	120			

*Orta ixtisas məktəblərinin təklifləri əsasında Azərbaycan bölməsində təhsilənlər öz arzuları ilə həmin saat həcmində ikinci xarici dili və ya Azərbaycan dili və nitq mədəniyyəti fənnini seçə bilərlər.

**Azərbaycan bölməsində təhsil alanlar bu saat hesabına fənləri ixtisasın profilinə uyğun olaraq tədris müəssisəsinin özü tərəfindən müəyyənləşdirilir.

***Seçmə fənlərə orta ixtisas məktəbi tərəfindən fəlsəfə, politologiya, sosiologiya, milli əxlaq və ailə etikas, dövlət və vətən mədəniyyəti, hüququn əsasları və s. humanitar, sosial-iqtisadi fənlər daxil oluna bilər.

****Ümumtəhsil fənlər bölümü yalnız ümumi orta təhsil bazasından qəbul olunanlara aiddir.

*****Humanitar fənlər bölümünə daxil olan “Azərbaycan dili” (xarici dildə təhsil alanlar üçün), “Azərbaycan tarixi”, “Xarici dil” fənləri tam orta təhsil bazasından qəbul olunanlar üçün isə ikinci dərəcədən başlayaraq tədris olunur.

*****İxtisasın peşə hazırlığı bölümünün seçmə fənləri orta ixtisas məktəbi tərəfindən müəyyənləşdirilir.

Qeyd: Fiziki tərbiyə idmanın bölmələri üzrə keçirilir.

3.3. 040203 «Arxiv işi və kərguzarlıq» ixtisası üzrə subbakalavr təhsil proqramının yerinə yetirilməsinin müddəti:

Subbakalavr təhsil proqramını mənimsəmək üçün ayrılan ümumi həftələr:

-ümumi orta təhsil bazasından -146

-tam orta təhsil bazasından -94

Nəzəri təlim üçün ayrılan həftələr:

- ümumi orta təhsil bazasından -81

-tam orta təhsil bazasından -51

Təcrübələr üçün ayrılan həftələr (tədris, istehsalat) - 8

İmtahan sessiyası üçün ayrılan həftələr

- ümumi orta təhsil bazasından -27

-tam orta təhsil bazasından -17

Tətillər üçün ayrılan həftələr:

- ümumi orta təhsil bazasından -26

-tam orta təhsil bazasından -14

Yekun dövlət imtahanına ayrılan həftələr -4

4. Maddi-texniki, tədris bazası və kadr potensialı

4.1. Orta ixtisas təhsili müəssisəsinin **040203 «Arxiv işi və kərguzarlıq»** ixtisasının təhsil proqramına müvafiq hazırlanmış tədris planında nəzərdə tutulan fənlər üzrə dərslərin aparılması, təcrübələrin keçirilməsi üçün müvafiq İKT ilə təchiz olunmuş kabinet və laboratoriyalar, kompüter sinifləri, emalatxanalar və s. ilə təmin olunmuş

maddi-texniki bazası olmalıdır. Təhsilalanların orta ixtisas təhsili müəssisəsinin lokal şəbəkəsinə, internetə, məlumat bazalarına, elektron kitabxanalarına, axtarış sistemlərinə çıxışı təmin edilməlidir.

4.2. Fənlərin tədrisi, bir qayda olaraq, ali təhsilli müəllim heyəti tərəfindən aparılır. Bu fəaliyyətə həmin şərtləri ödəyən digər müəssisə və təşkilatlarda çalışan şəxslər də cəlb oluna bilər.

5.Tədris prosesinin forma və metodları

5.1.Subbakalavr hazırlığı mühazirə, seminar məşğələ, laboratoriya, sərbəst iş, təcrübə və s. formalarda həyata keçirilir.

5.2.Subbakalavr hazırlığı üzrə tədris prosesində şifahi şərh, müsahibə, interaktiv təlim, müstəqil iş, diskussiya, dəyirmi masa, illüstrasiya, tədqiqatçılıq və praktik iş və digər metodlardan istifadə edilə bilər.

5.3. **040203 «Arxiv işi və kərguzarlıq»** ixtisası üzrə subbakalavr hazırlığında tədris və istehsalat təcrübələri nəzərdə tutulur (təcrübələrin məqsəd və vəzifələri ixtisasdan asılı olaraq müəyyənləşdirilir). Təcrübələr növündən asılı olaraq, müvafiq idarə və təşkilatlarda keçirilə bilər.

6. Yekun dövlət attestasiyasına qoyulan tələblər və qiymətləndirmə

6.1. Subbakalavriat səviyyəsində ixtisaslar üzrə təhsil proqramları təhsilalanların dövlət attestasiyası ilə yekunlaşır.

6.2. Tədris planının bütün şərtlərini yerinə yetirmiş, o cümlədən nəzərdə tutulmuş cari attestasiyalardan (fənlər üzrə attestasiyalarda) müvəffəqiyyətlə keçmiş tələbələr yekun attestasiyaya buraxılırlar.

6.3.Yekun attestasiya bütün təhsilalanlar üçün məcburidir, onun hazırlanmasına və təşkilinə ayrılan müddət 4 həftədir.

6.4. Yekun attestasiya ixtisas üzrə buraxılış yekun dövlət imtahanı və ya buraxılış işinin müdafiəsindən ibarətdir.

6.5. Subbakalavriat səviyyəsində tələbələrin topladığı kreditlərin sayı 120 olmalıdır. İxtisas üzrə təhsil proqramlarında nəzərdə tutulmuş kreditləri toplayan tələbə həmin proqramı mənimsəmiş hesab edilir.Orta ixtisas təhsili müəssisələrində subbakalavriat səviyyəsində təhsil proqramı üzrə tədris planını tam yerinə yetirmiş şəxslərə yekun Dövlət Attestasiya Komissiyasının qərarı əsasında 040202-“Kitabxana –informasiya təminatı” ixtisası üzrə “subbakalavr” ixtisas dərəcəsi verilir.

6.6. Yekun attestasiyanın təşkili və keçirilməsi qaydaları Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti tərəfindən müəyyənləşdirilir

Razılaşdırılıb:

1. Azərbaycan Respublikası
Təhsil Problemləri İnstitutunun
direktoru

_____Q.Novruzov

_____2014-cü il

4. Azərbaycan Respublikası
Təhsil Nazirliyi Orta İxtisas
Təhsili sektorunun rəisi

_____K.Mikayılov

_____2014-cü il

3. Humanitar və sosial ixtisaslar
üzrə Dövlət Təhsil Standartları
hazırlayan işçi qrupun sədri

_____K.Əliyeva

_____2014-cü il

4. Azərbaycan Respublikası
Təhsil Nazirliyi Elmi metodik
Şurasının Kitabxanaşunaslıq
və bibliorafiya bölməsinin sədri

_____A.Xələfov

_____2014-cü il